

SECȚIA DE ȘTIINȚE
ALE VIEȚII
A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI

bd. Ștefan cel Mare, 1
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova
tel: +(373 22) 21-05-02
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com



SECTION OF LIFE SCIENCES
OF THE ACADEMY
OF SCIENCES OF MOLDOVA

Ștefan cel Mare Ave, 1
MD-2001, Chisinau,
Republic of Moldova
tel: +(373 22) 21-05-02
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com

AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului pe proiectul din cadrul Programului de Stat 20.80009.5107.26 ”Elaborarea și modernizarea tehnologiilor de producere a cartofului și legumelor în contextul schimbărilor climatice în scopul asigurării unor producții inofensive stabile și durabile”, Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, Conducătorul proiectului: dr. hab., ILIEV Petru, perfectat în baza audierii raportului științific anual al implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării la Adunarea Generală a secției Științe ale Vieții din 9 decembrie 2022 și a concluziilor experților

S-a discutat: Raportul pe proiectul de cercetare din cadrul Programului de Stat (2020-2023), etapa anului 2022 - 20.80009.5107.26 ”Elaborarea și modernizarea tehnologiilor de producere a cartofului și legumelor în contextul schimbărilor climatice în scopul asigurării unor producții inofensive stabile și durabile”, conducătorul proiectului dr. hab., ILIEV Petru, Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologie alimentară

S-a decis prin vot unanim:

Luând în considerare dezbaterile din cadrul audierii publice și avizele experților, se aprobă următorul aviz consultativ asupra proiectului:

Proiectul este „**Aprobat**”, cu calificativul general „**Bine**” (25,8)

Calificative pe criterii:

1. *Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute pe durata executării/implementării proiectului – “Foarte bine”.*

Pentru realizarea cercetărilor planificate și atingerea scopului propus au fost formulate 10 obiective, ce sunt direcționate spre evaluarea și selectarea soiurilor de legume privind reacția lor la factorii biotici și abiotici, cât și perfecționarea elementelor tehnologice de cultivare a legumelor. Cercetările realizate includ un spectru larg de specii, care sunt reprezentate de o mulțime de soiuri și linii. Rezultatele obținute reflectă în mod deplin obiectivele propuse, sunt indicate concret soiurile de cartof predestinate pentru cultivare în diferite zone; a fost stabilită cea mai eficientă metodă de irigare a legumelor; în procesul de ameliorare au fost selectate cele mai productive și rezistente forme de legume; un soi de tomate a fost transmis la Comisia de Stat Pentru Testarea Soiurilor.

2. *Diseminarea rezultatelor obținute – “Bine”:*

- în reviste din Registrul Național al revistelor de profil C – 1;
- monografii edituri naționale – 1
- în reviste din străinătate recunoscute – 2
- culegeri de lucrări ale conferințelor internaționale - 1

În baza rezultatelor obținute au fost publicate 5 lucrări științifice, dintre care o monografie, 2 articole în reviste științifice internaționale (România) și una în revista națională *Pomicultura, Viticultura și Vinificația*, un articol în culegeri științifice internaționale și un articol de popularizare a științei. În componența colectivelor de autori/coautori ai acestor publicații au fost incluși 5 cercetători din 18 incluși în echipa, ce constituie 27,8%. Rezultatele obținute au fost comunicate la

diferite foruri științifice internațional în formă de postere (Conferința Trienală a cercetătorilor de cartof din Europa, Polonia) și 3 comunicări orale: Ziua verde a cartofului, România, Brașov; Potato Days, Serbia, Cacak; Resurse genetice în legumicultură, Bacău. Rezultatele au fost pe larg prezentate în mass-media, la radio, televizor în online. Autorii au obținut Diplomă de onoare pentru participarea la Expoziția „Farmer 2022” MoldExpo cu soiuri, tehnologii de producere a cartofului și legumelor. În cadrul seminarelor organizate și emisiunilor televizate au fost instruiți, consultați și încurajați sute de fermieri autohtoni.

Obiecții:

De dorit participarea mai activă a cercetătorilor în diseminarea rezultatelor obținute..

3. *Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute, materializarea rezultatelor și perspective de implementare – “Foarte bine”.*

- Acte de implementare - 2;

Rezultatele obținute în proiect au fost materializate prin 2 acte de implementare și un proiect internațional în domeniu producerii de semințe (în colaborare cu cercetătorii de Luxemburg). A fost transmis în Comisia de Stat pentru Testarea soiurilor un soi nou de tomate Admiral. Reieșind din faptul, că metodele de perfecționare a elementelor tehnologice a legumelor în solarii și teren neprotejat sunt eficiente, acestea pot fi pot fi ulterior aplicate și implementate în procesul de ameliorare.

4. *Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat – “Bine”.*

Pe parcursul anului în cadrul proiectului au activat 3 tineri cercetători, ce este insuficient. De dorit includerea mai multor tineri cercetători în componența echipei de cercetare, cât și participarea lor mai activă în diseminarea rezultatelor obținute. Sub conducerea conducătorului de proiect a fost susținută o teză de doctor.

- **Concluzii/Recomandări**

Pentru realizarea cercetărilor planificate si atingerea scopului propus au fost formulate 10 obiective, ce sunt direcționate spre evaluarea și selectarea soiurilor de legume privind reacția lor la factorii biotici și abiotici, cât și perfecționarea elementelor tehnologice de cultivare a legumelor. Cercetările realizate includ un spectru larg de specii, care sunt reprezentate de o mulțime de soiuri și linii. Rezultatele obținute reflectă în mod deplin obiectivele propuse, sunt indicate concret soiurile de cartof predestinate pentru cultivare în diferite zone; a fost stabilită cea mai eficientă metodă de irigare a legumelor; în procesul de ameliorare au fost selectate cele mai productive și rezistente forme de legume; un soi de tomate a fost transmis la Comisia de Stat Pentru Testarea Soiurilor.

Recomandări:

Au fost depistate unele necomformități, care pot fi concretizate și înlăturate: de concretizat denumirea soiului de tomate transmis la Comisia de Stat (punct.5 și rezumat); separarea rezultatelor obținute de activitățile realizate (punct.5); implicare mai majoră a tinerilor cercetători în realizarea proiectului și reflectarea rezultatelor în lucrările publicate.

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Boris Găină

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc